Decret nr. 31 din 30 ianuarie 1954 privitor la persoanele fizice si persoanele juridice

CAPITOLUL 1: Persoana fizica

Art. 1

Drepturile civile ale persoanelor fizice sint recunoscute in scopul de a satisface interesele personale, materiale si culturale, in acord cu interesul obstesc, potrivit legii si regulilor de convietuire socialista.

Art. 2

Drepturile civile pe care le au, ca persoane juridice, organizatiile socialiste, precum organele de stat si celelalte institutii de stat, intreprinderile si organizatiile economice de stat sau cooperatiste, orice organizatii obstesti, ca si societatile de colaborare economica sint recunoscute in scopul de a asigura cresterea neincetata a bunei stari materiale si a nivelului cultural al oamenilor muncii, prin dezvoltarea puterii economice a tarii.

Art. 3

Drepturile civile sint ocrotite de lege. Ele pot fi exercitate numai potrivit cu scopul lor economic si social.

Art. 4

Capacitatea civila este recunoscuta tuturor persoanelor.

Sexul, rasa, nationalitatea, religia, gradul de cultura sau originea nu au nici o inraurire asupra capacitatii.

Art. 5

Persoana fizica are capacitatea de folosinta si, in afara de cazurile prevazute de lege, capacitatea de exercitiu.

Capacitatea de folosinta este capacitatea de a avea drepturi si obligatii.

Capacitatea de exercitiu este capacitatea persoanei de a-si exercita drepturile si de a-si asuma obligatii, savirsind acte juridice.

Art. 6

Nimeni nu poate fi ingradit in capacitatea de folosinta si nici lipsit, in tot sau in parte, de capacitatea de exercitiu, decit in cazurile si in conditiile stabilite de lege.

Nimeni nu poate renunta, nici in tot, nici in parte, la capacitatea de folosinta sau la cea de exercitiu.

Art. 7

Capacitatea de folosinta incepe de la nasterea persoanei si inceteaza cu moartea acesteia.

Drepturile copilului sint recunoscute, de la conceptiune, insa numai daca el se naste viu.

Art. 8

Capacitatea deplina de exercitiu incepe de la data cind persoana devine majora.

Persoana devine majora la implinirea virstei de optsprezece ani.

Minorul care se casatoreste, dobindeste, prin aceasta, capacitatea deplina de exercitiu.

Art. 9

Minorul, care a implinit virsta de patrusprezece ani, are capacitatea de exercitiu restrinsa.

Actele juridice ale minorului cu capacitate restrinsa se incheie de catre acesta, cu incuviintarea prealabila a parintilor sau a tutorelui.

Art. 10

Minorul care a implinit sasesprezece ani poate sa incheie contractul de munca sau sa intre intr-o gospodarie agricola colectiva ori intr-o alta organizatie cooperatista, fara a avea nevoie de incuviintarea parintilor sau a tutorelui.

In cazul in care minorul intre 14 si 16 ani incheie un contract de munca sau intra intr-o gospodarie agricola colectiva ori intr-o organizatie cooperatista de productie, va fi nevoie pe linga incuviintarea prealabila a parintilor sau tutorelui si de un aviz medical.

Minorul care se gaseste in situatia prevazuta in alineatele precedente exercita singur drepturile si executa tot astfel obligatiile izvorind din contractul de munca sau din calitatea de membru al gospodariei agricole colective ori al altei organizatii cooperatiste si dispune singur de sumele de bani ce a dobindit prin munca proprie.

Minorul cu capacitate restrinsa are dreptul, fara a avea nevoie de incuviintarea parintilor sau a tutorelui, sa faca depuneri la casele de pastrare de stat si sa dispuna de aceste depuneri, potrivit cu prevederile regulamentelor casei de pastrare.

Art. 11

Nu au capacitate de exercitiu:

a) minorul care nu a implinit virsta de patrusprezece ani;

b) persoana pusa sub interdictie.

Pentru cei ce nu au capacitate de exercitiu, actele juridice se fac de reprezentantii lor legali.

Art. 12

Orice persoana are drept la numele stabilit sau dobindit potrivit legii.

Numele cuprinde numele de familie si pronumele.

Schimbarea in orice fel a numelui de familie sau a pronumelui nu este ingaduita decit in cazurile si in conditiile stabilite de lege.

Art. 13

Domiciliul unei persoane fizice este acolo unde ea isi are locuinta statornica sau principala.

Art. 14

Domiciliul minorului este la parintii sai sau la acela dintre parinti la care el locuieste statornic.

Domiciliul copilului incredintat de instanta judecatoreasca unei a treia persoane ramine la parintii sai, iar in cazul in care acestia au domicilii separate si nu se inteleg la care dintre ei va avea domiciliu copilul, decide instanta judecatoreasca.

Domiciliul minorului, in cazul in care numai unul dintre parintii sai il reprezinta ori cazul in care se afla sub tutela, precum si domiciliul persoanei puse sub interdictie, este la reprezentantul legal.

Art. 15

In cazul in care s-a instituit o curatela asupra bunurilor celui care a disparut, cel disparut are domiciliul la curator, in masura in care acesta este indreptatit sa-l reprezinte.

Daca un custode sau un curator a fost numit asupra unor bunuri succesorale, cei chemati la mostenire au domiciliul la custode sau la curator, in masura in care acesta este indreptatit sa-i reprezinte.

Art. 16

Cel care lipseste de la domiciliul sau poate fi declarat disparut prin hotarire judecatoreasca, putindu-se institui curatela, daca a trecut un an de la data ultimelor stiri din care rezulta ca era in viata.

Cel astfel declarat disparut poate fi declarat mort, de asemenea prin hotarire judecatoreasca, daca de la data ultimelor stiri din care rezulta ca era in viata au trecut patru ani. Declararea mortii nu poate fi insa, hotarita mai ininte de implinirea unui termen de sase luni de la data afisarilor si publicarii extrasului de pe hotarirea prin care s-a declarat disparitia.

Cel disparut in cursul unor fapte de razboi, intr-un accident de caleferata, intr-un naufragiu sau intr-o alta imprejurare asemanatoare care indreptateste a se presupune decesul, poate fi declarat mort, fara a se mai declara in prealabil disparitia sa, daca a trecut cel putin un an de la data imprejurarii in care a avut loc disparitia.

Art. 17

Daca ziua ultimelor stiri despre cel care lipseste de la domiciliu nu se poate stabili, termenele prevazute in art. 16 alin. 1 si 2 se vor socoti de la sfirsitul lunii ultimelor stiri, iar in cazul in care nu se poate stabili nici luna, de la sfirsitul anului calendaristic.

Tot astfel, daca nu se poate stabili ziua imprejurarii in care a avut loc disparitia, termenul prevazut in art. 16 alin. 3 se va socoti de la sfirsitul lunii in care aceasta imprejurare s-a

produs, iar in cazul in care nu se poate stabili nici luna, de la sfirsitul anului calendaristic.

Art. 18

De indata ce hotarirea declarativa de moarte a ramas definitiva, cel disparut este socotit ca a murit la data stabilita prin hotarire, ca fiind aceea a mortii.

Data mortii disparutului se stabileste potrivit cu imprejurarile.

In lipsa de indicii indestulatoare, se va stabili ca data mortii stabilita potrivit dispozitiilor prezentului articol, daca se va dovedi ca adevarata o alta data.

Art. 19

Cel disparut este socotit a fi in viata daca nu a intervenit o hotarire declarativa de moarte, ramasa definitiva.

Art. 20

Daca cel declarat mort este in viata, se poate cere, oricind, anularea hotaririi prin care s-a declarat moartea.

Cel care a fost declarat mort, poate cere, dupa anularea hotaririi declarative de moarte, inapoierea bunurilor sale. Cu toate acestea, dobinditorul cu titlu oneros nu este obligat sa le inapoieze, decit daca se va face dovada ca la data dobindirii stia ca persoana declarata moarta este in viata.

Art. 21

In cazul in care mai multe persoane au murit in aceeasi imprejurare, fara sa se poata stabili daca una a supravietuit alteia, ele sunt socotite ca au murit deodata.

Art. 22

Starea civila se dovedeste cu actele intocmite sau cu cele inscrise, potrivit legii, in registrele de stare civila.

Certificatele eliberate in temeiul registrelor de stare civila au aceeasi putere doveditoare ca si actele intocmite sau inscrise in registre.

Art. 23

Numai instanta judecatoreasca poate hotari, in cazurile prevazute de lege, rectificarea actelor de stare civila, intocmite in registrele de stare civila.

Intocmirea sau rectificarea actelor de stare civila, facuta in temeiul unei hotariri judecatoresti, este opozabila si celor de al treilea. Acestia sint, insa, in drept sa faca dovada contrara.

Art. 24

Starea civila se va putea dovedi, inaintea instantei judecatoresti, prin orice mijloc de proba admis de lege, daca:

a) nu a existat registru de stare civila;

b) registrul de stare civila s-a pierdut ori este distrus, in tot sau in parte;

c) intocmirea actului de stare civila a fost omisa;

d) procurarea certificatului de stare civila este cu neputinta.

CAPITOLUL 2: Persoana juridica

Art. 25

Statul este persoana juridica in raporturile in care participa nemijlocit, in nume propriu, ca subiect de drepturi si obligatii.

El participa in astfel de raporturi prin Ministerul Finantelor, afara de cazurile in care legea stabileste anume alte organe in acest scop.

Art. 26

Sint, in conditiile legii, persoane juridice:

a) organele locale ale puterii de stat, organele centrale locale ale administratiei de stat si celelalte institutii de stat, daca au un plan de cheltuieli propriu si dreptul sa dispuna independent de creditele bugetare acordate;

b) intreprinderile si organizatiile economice de stat si celelalte organizatii socialiste de stat cu gospodarire socialista deplina;

c) gospodariile agricole colective, celelalte organizatii cooperatiste si orice organizatii obstesti, ca si societatile de colaborare economica, daca potrivit legii ori actului administrativ care le infiinteaza sau potrivit prevederilor actului de infiintare ori statului, au un patrimoniu distinct;

d) institutiile anexe, daca au un plan de cheltuieli propriu si dreptul sa dispuna independent de creditele acordate, precum si intreprinderile anexe, daca au gospodarire socialista deplina;

e) orice alta organizatie socialista care are o organizare de sine statatoare si un patrimoniu propriu afectat realizarii unui anume scop in acord cu interesul obstesc.

Art. 27

Intreprinderile si organizatiile economice de stat, gospodariile agricole si colective si celelalte organizatii cooperatiste, precum si intreprinderile anexe create de toate acestea sau de organizatiile obstesti, cit si cele create de institutiile de stat, sint organizatii economice socialiste.

Intreprinderile si organizatiile economice de stat si intreprinderile anexe create de acestea, precum si cele create de institutiile de stat, sint organizatii economice socialiste de stat.

Art. 28

Persoana juridica ia fiinta, dupa caz:

a) prin actul de dispozitiune al organului competent al puterii sau administratiei de stat;

b) prin actul de infiintare al celor care o constituie, recunoscut de organul puterii sau administratiei de stat, competent a verifica numai daca sint intrunite cerintele legii pentru ca acea persoana juridica sa poata lua fiinta;

c) prin actul de infiintare al celor care o constituie, cu prealabila autorizare a organului puterii sau administratiei de stat, competent a aprecia oportunitatea infiintarii ei;

d) printr-un alt mod reglementat de lege.

Art. 29

Institutiile de stat, ca persoane juridice, pot fi infiintate, prin lege, decret sau Hotarire a Consiliului de Ministri, iar intreprinderile si organizatiile economice de stat si prin actul unui organ local al puterii de stat ori prin actul unui organ central sau local al administratiei de stat, in conditiile stabilite prin lege, decret sau Hotarire a Consiliului de Ministri.

Institutiile si intreprinderile anexe se infiinteaza in acelasi mod ca si organizatiile socialiste pe linga care functioneaza.

Art. 30

Gospodariile agricole colective si celelalte organizatii cooperatiste, precum si institutiile si intreprinderile anexe, create de acestea, sint persoane juridice prin recunoasterea infiintarii lor de catre organele si in conditiile prevazute de lege.

Art. 31

Organizatiile obstesti, ca si sindicatele, uniunile de scriitori, artisti sau compozitori, asociatiile cu scop nepatrimonial, precum si insitutiile si intreprinderile anexe create de acestea, sint persoane juridice daca au autorizarea prealabila a infiintarii lor data de catre organele si in conditiile prevazute de lege.

Art. 32

Persoanele juridice sint supuse inregistrarii sau inscrierii, daca legile care le sint aplicabile reglementeaza aceata inregistrare sau inscriere.

Art. 33

Persoanele juridice care sint supuse inregistrarii au capacitatea de a avea drepturi si obligatii de la data inregistrarii lor.

Celelalte persone juridice au capacitatea de a avea drepturi si obligatii, dupa caz, potrivit dispozitiunilor art. 28, de la data actului de dispozitiune care le infiinteaza, de la data recunoasterii, ori a autorizarii infiintarii lor sau de la data indeplinirii oricarei alte cerinte, prevazute de lege.

Cu toate acestea, chiar inainte de data inregistrarii sau de data actului de recunoastere ori de data indeplinirii celorlalte cerinte ce ar fi prevazute, persoana juridica are capacitatea chiar de

la data actului de infiintare cit priveste drepturile constituite in favoarea ei, indeplinirea obligatiilor si a oricaror masuri preliminare ce ar fi necesare, dar numai intrucit acestea sint cerute pentru ca persoana juridica sa ia fiinta in mod valabil.

Art. 34

Persoana juridica nu poate avea decit acele drepturi care corespund scopului ei, stabilit prin lege, actul de infiintare sau statut.

Orice act juridic care nu este facut in vederea realizarii acestui scop este nul.

Art. 35

Persoana juridica isi exercita drepturile si isi indeplineste obligatiile prin organele sale.

Actele juridice facute de organele persoanei juridice, in limitele puterilor ce le-au fost conferite ,sint actele persoanei juridice insasi.

Faptele ilicite savirsite de organele sale obliga insasi persoana juridica, daca au fost indeplinite cu prilejul exercitarii functiei lor.

Faptele ilicite atrag si raspunderea personala a celui ce le-a savirsit, atit fata de persoana juridica, cit si fata de cel al treilea.

Art. 36

Raporturile dintre persoana juridica si cei care alcatuiesc organele sale sint supuse, prin asemanare, regulilor mandatului, daca nu s-a prevazut altfel prin lege, actul de infiintare ori statut.

Art. 37

Statul nu raspunde pentru obligatiile organelor si celorlalte institutii de stat, ale intreprinderilor si organizatiilor economice de stat, precum si ale oricaror alte organizatii socialiste de stat, daca ele sint persoane juridice. Deasemenea, nici una dintre aceste persoane juridice nu raspunde pentru obligatiile statului.

Persoana juridica subordonata unui Sfat Popular sau unui organ al administratiei de stat ori unei organizatii economice socialiste sau unei organizatii obstesti, nu raspunde pentru obligatiile acestora si, tot astfel, acestea nu raspund pentru obligatiile persoanei juridice subordonate, in afara de cazurile prevazute de lege.

Art. 38

Persoana juridica va purta denumirea stabilita prin actul care a infiintat-o sau prin statut.

Odata cu inregistrarea sau inscrierea persoanei juridice, se va trece in registru si denumirea ei.

Art. 39

Sediul persoanei juridice se stabileste potrivit actului care a infiintat-o sau statutului.

Art. 40

Persoana juridica inceteaza de a avea fiinta prin comasare, divizare sau dizolvare.

Art. 41

Comasarea se face prin absorbirea unei persoane juridice de catre o alta persoana juridica sau prin fuziunea mai multor persoane juridice pentru a alcatui o persoana juridica noua.

Divizarea se face prin impartirea intregului patrimoniu al unei persoane juridice intre mai multe persoane juridice care exista sau care iau, astfel, fiinta.

Art. 42

Persoana juridica nu inceteaza de a avea fiinta in cazul in care o parte din patrimoniul ei se desprinde si se transmite la una sau mai multe alte persoane juridice existente sau care iau, astfel, fiinta.

Art. 43

Institutiile de stat, precum si intreprinderile si organizatiile economice de stat create prin lege, decret sau Hotarire a Consiliului de Ministri, inceteaza de a avea fiinta, in mod corespunzator, prin lege, decret sau Hotarire a Consiliului de Ministri, Intreprinderile si organizatiile economice de stat create prin actul unui organ local al puterii de stat ori prin actul unui organ central sau local al administratiei de stat inceteaza de a avea fiinta prin actul organului care le-a creat sau

al organului ierarhic superior.

Dispozitiunile alineatului precedent se aplica si in cazul in care o parte din patrimoniul unei institutii de stat sau al unei organizatii economice socialiste de stat se desprinde si transmite potrivit art. 42.

Art. 44

Comasarea si divizarea organizatiilor cooperatiste, precum si desprinderea unei parti din patrimoniul acestora, se face in termenul hotaririi organului cooperatist chemat a le decide, precum si cu recunoasterea din partea organului competent, potrivit prevederilor legii.

Dispozitiunile alineatului precedent sint aplicabile prin asemanare si organizatiilor obstesti.

Art. 45

Organizatiile cooperatiste si orice organizatii obstesti se dizolva daca:

a) termenul pentru care au fost constituite s-a implinit;

b) scopul a fost realizat ori nu mai poate fi indeplinit;

c) scopul pe care il urmaresc sau mijloacele intrebuintate au devenit contrare legii ori regulilor de convietuire socialista sau urmaresc un alt scop decit cel declarat;

d) numarul membrilor a scazut sub limita stabilita de lege, actul de infiintare sau statut.

In cazurile prevazute la lit. a, b si d, dizolvarea se produce de plin drept:in cazul prevazut la lit. c, ea se face prin actul organului competent.

Organizatiile cooperatiste si orice organizatii obstesti se pot dizolva, deasemeni in conditiunile prevazute in art. 14 care se vor aplica prin asemanare.

Art. 46

In cazul fuziunii, drepturile si obligatiile persoanelor juridice fuzionate trec asupra noii persoane juridice astfel infiintate.

In cazul absorbtiei, persoana juridica dobindeste drepturile si este tinuta de obligatiile persoanei juridice pe care o absoarbe.

Art. 47

Patrimoniul persoanei juridice care a incetat de a avea fiinta prin divizare se imparte in mod egal intre persoanele juridice dobinditoare, daca prin actul care a dispus dizolvarea nu s-a stabilit o alta proportie.

In cazul in care o parte din patrimoniul unei persoane juridice se desprinde si se transmite la o singura persoana juridica existenta sau care ia astfel fiinta, impartirea patrimoniului se face in proportia partii desprinse si transmise.

In cazul in care partea desprinsa se transmite la mai multe persoane juridice existente sau care iau astfel fiinta, impartirea patrimoniului intre persoana juridica de la care s-a facut desprinderea si persoanele juridice dobinditoare se va face potrivit dispozitiunilor alineatului 2, iar intre persoanele juridice dobinditoare, impartirea partii desprinse se va face potrivit dispozitiunilor alineatului 1, care se vor aplica in mod corespunzator.

Art. 48

Persoanele juridice care dobindesc bunuri prin efectul divizarii raspund fata de creditori pentru obligatiile persoanei juridice care a incetat de a avea fiinta prin divizare, proportional cu valoarea bunurilor dobindite, stabilita la data dobindirii, daca prin actul care a dispus divizarea persoanei juridice nu s-a prevazut altfel. In cazul organizatiilor cooperatiste sau al oricaror organizatii obstesti, raspunderea nu poate fi decit proportionala cu valoarea bunurilor dobindite.

Dispozitiunile alineatului precedent se aplica si persoanelor juridice care au dobindit bunuri ca urmare a desprinderii si transmiterii unei parti din patrimoniul altei persoane juridice.

Art. 49

Transmisiunea drepturilor si obligatiilor, in caz de fuziune, absorbtie, divizare, precum si de desprindere si transmitere, privind persoane juridice supuse inregistrarii, se indeplineste, atit intre parti, cit si fata de cel de al treilea, numai prin inregistrarea operatiunii si pe data acesteia.

In ceeace priveste celelalte persoane juridice, nesupuse inregistrarii, transmisiunea drepturilor

si obligatiilor,in cazurile prevazute de alineatul precedent, se indeplineste atit intre parti, cit si fata de cel de al treilea, numai pe data aprobarii, de catre organul competent, a inventarului, a bilantului contabil intocmit in vederea predarii-primirii, a oricaror alte asemenea acte pe care legea le-ar prevedea, precum si a evidentei contractelor in curs de executare, care trebuie sa cuprinda si repartizarea tuturor contractelor in conditiunile art. 50 alin. 2.

Art. 50

Divizarea, precum si desprinderea si transmiterea nu se vor putea inregistra decit daca se vor prezenta, aprobate de organul competent determinat potrivit art. 43 sau 44, inventarul, bilantul contabil intocmit in vederea predarii-primirii, sau oricare alte asemenea acte pe care legea le-ar prevedea, precum si evidenta contractelor in curs de executare, care trebuie sa cuprinda si repartizarea tuturor contractelor.

Contractele se vor repartiza astfel incit executarea fiecaruia dintre ele sa se faca de o singura persoana juridica dobinditoare. Repartizarea unui singur contract la mai multe persoane juridice se va putea face numai daca impartirea executarii lui este cu putinta. In toate cazurile, in ce priveste transmiterea drepturilor si obligatiilor, se va face aplicatiunea art. 47 si 48.

Aprobarea ceruta potrivit alin. 1 nu se va putea da mai inainte ca, in cazul contractelor planificate, sa se fi obtinut, de la organul de planificare competent, modificarea sarcinii de plan concrete corespunzatoare.

Art. 51

Prin efectul dizolvarii, persoana juridica intra in lichidare, in vederea realizarii activului si a platii pasivului.

Art. 52

Bunurile organizatiei cooperatiste sau ale organizatiei obstesti dizolvate, ramase dupa lichidare, vor primi destinatia aratata prin actul de infiintare prin statut sau prin hotarirea luata, cel mai tirziu la data dizolvarii, de organele chemate a o decide.

In lipsa unei atari prevederi in actul de infiintare sau statut, ori in lipsa unei hotariri luate in conditiile alineatului precedent, precum si in cazul in care prevederea sau hotarirea este contrara legii ori regulilor de convietuire sociala, bunurile ramase dupa lichidare vor fi atribuite de organul competent unei persoane juridice cu scop identic sau asemanator.

Art. 53

In cazul in care persoana juridica este dizolvata pentru ca scopul ei sau mijloacele intrebuintate pentru realizarea acestuia au devenit contrare legii ori potrivnice regulilor de convietuire sociala, bunurile ramase dupa lichidare trec la stat.

CAPITOLUL 3: Ocrotirea drepturilor personale nepatrimoniale

Art. 54

Persoana care a suferit o atingere in dreptul sau la nume ori la pseudonim, la denumire, la onoare, la reputatie, in dreptul personal nepatrimonial de autor al unei opere stiintifice, artistice ori literare, de inventator sau in orice alt drept personal nepatrimonial, va putea cere instantei judecatoresti incetarea savirsirii faptei care aduce atingerea drepturilor mai sus aratate.

Totodata, cel care a suferit o asemenea atingere va putea cere ca instanta judecatoreasca sa oblige pe autorul faptei savirsite fara drept, sa publice, pe socoteala acestuia, in conditiile stabilite de instanta, hotarirea pronuntata ori sa indeplineasca alte fapte destinate sa restabileasca dreptul atins.

Art. 55

Daca autorul faptei savirsite fara drept nu indeplineste, in termenul stabilit prin hotarire, faptele destinate sa restabileasca dreptul atins, instanta judecatoreasca va putea sa-l oblige la plata, in folosul statului, a unei amenzi pe fiecare zi de intirziere, socotita de la data expirarii termenului de mai sus. Aceasta amenda poate fi pronuntata si prin hotarirea data asupra cererii facute potrivit art. 54.

Art. 56

Drepturile personale nepatrimoniale sint ocrotite si dupa moarte, in masura stabilita de lege sau de regulile de convietuire socialista.

CAPITOLUL 4: Dispozitiuni finale

Art. 57

Prezentul decret intra in vigoare la data de 1 Februarie 1954.

-****-

Publicat in Buletinul Oficial Nr. 8 din 30 ianuarie 1954